

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/23/2003

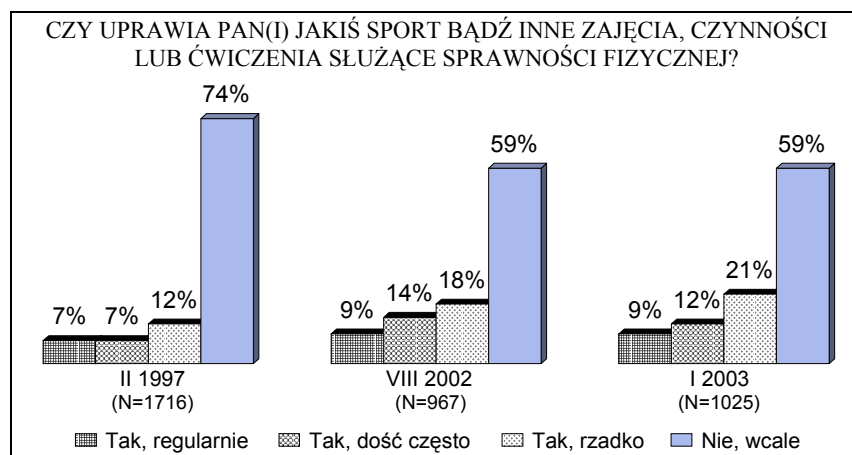
O AKTYWNOŚCI FIZYCZNEJ POLAKÓW

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, STYCZEŃ 2003

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

- Mimo że Polacy doceniają wartość wysiłku fizycznego i ruchu na świeżym powietrzu, większość (59%) odpoczywa w sposób bierny i w ogóle nie uprawia sportu ani żadnych ćwiczeń służących sprawności ruchowej. Chociaż odsetek osób nieuprawiających ćwiczeń fizycznych w żadnej formie nadal pozostaje wysoki, ostatnio więcej Polaków wypoczywa aktywnie - uprawia jakiś sport lub ćwiczy, przynajmniej od czasu do czasu.

- Wśród Polaków najpopularniejszą formą aktywnego wypoczynku jest jazda na rowerze (41%). Zarazem jest to dyscyplina, której popularność w ciągu ostatnich kilku lat ogromnie wzrosła (o 26 punktów procentowych w stosunku do roku 1997). Drugie miejsce wśród najczęstszych rodzajów aktywności fizycznej zajmują ćwiczenia gimnastyczne (19%), jednak rzadziej uprawiane niż przed pięcioma laty. Popularne jest również pływanie (16%) oraz gra w piłkę nożną (15%), a także bieganie (12%). Pewną popularnością cieszą się też: aerobik (8%), gry zespołowe - koszykówka (6%), siatkówka (5%) oraz spacerowanie (5%), w mniejszym stopniu zaś tenis stołowy i wędkarstwo (po 3%), a także sporty zimowe i turystyka piesza (po 2%).
- Umiejętność jazdy na rowerze jest wśród Polaków powszechna (94%). Prawie trzy piąte dorosłych mieszkańców naszego kraju (58%) twierdzi, że umie pływać. Mniej niż połowa (45%) deklaruje, że potrafi jeździć na łyżwach, a niespełna jedna czwarta (23%) - na nartach.

Do wartości najwyższej cenionych przez Polaków należy zdrowie. Za najbardziej skuteczne sposoby dbania o własne zdrowie powszechnie uważa się: odpowiednią dietę, regularny sen i wypoczynek, systematyczne uprawianie jakiegóż formy aktywności ruchowej (np. sportu), a także rezygnację z używek, przede wszystkim nikotyny i alkoholu. Ostatnie lata przyniosły korzystne zmiany w stylu życia Polaków. Jako zbiorowość Polacy lepiej się odżywiają, jedzą zdrowsze produkty - owoce i warzywa stały się bardziej dostępne i relatywnie tańsze. Konkurencja i zmiany w wielu dziedzinach przemysłu spożywczego sprawiły, że produkty spożywcze, np. mleczarskie, są lepszej jakości. Czy tego rodzaju pozytywne zmiany nastąpiły również w stylu wypoczywania? Czy Polacy racjonalniej spędzają wolny czas - bardziej dbają o swoją kondycję fizyczną, uprawiają jakies sporty? Pytaliśmy o to w dwóch naszych sondażach¹.

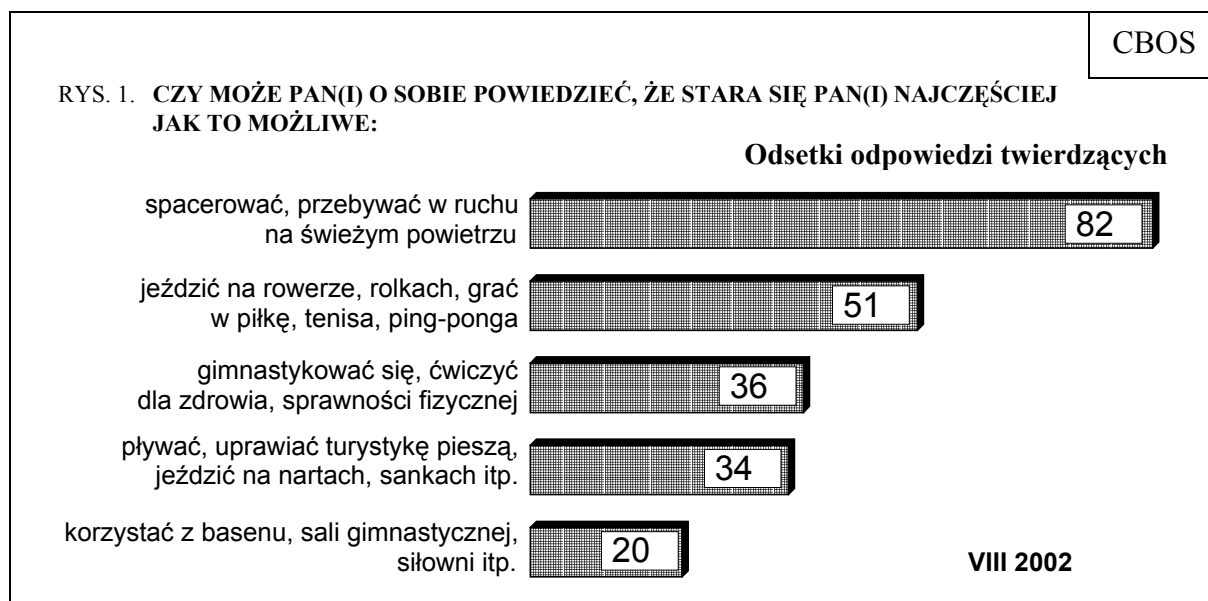
POLAKU RUSZ SIĘ

Zdecydowana większość Polaków wydaje się doceniać znaczenie ruchu na świeżym powietrzu. Ponad cztery piąte (82%) stara się, jak twierdzi, spacerować lub w inny sposób zażywać ruchu na powietrzu, kiedy tylko czas im na to pozwala. Połowa badanych (51%) bardziej intensywnie korzysta z możliwości aktywności fizycznej - jeździ na rowerze, gra w piłkę, tenisa lub ping-ponga, gdy ma po temu okazję. Ten rodzaj aktywności ruchowej - obok upodobań i umiejętności - uzależniony jest, co oczywiste, przede wszystkim od wieku oraz stanu zdrowia badanych. Mniej popularne, ale bardziej dostępne, także dla osób

---

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (152), 3-6 stycznia 2003, reprezentatywna próba losowo-adresowa dorosłych mieszkańców Polski (N=1025), oraz „Aktualne problemy i wydarzenia” (147), 2-5 sierpnia 2002, reprezentatywna próba losowo-adresowa dorosłych mieszkańców Polski (N=967).

starszych, są ćwiczenia fizyczne uprawiane w domu, czyli gimnastyka zwana w początkach ubiegłego wieku szwedzką. Ponad jedna trzecia respondentów (36%) twierdzi, że w taki lub inny sposób gimnastykuje się lub ćwiczy dla zdrowia i podtrzymania kondycji fizycznej. Niemal taka sama liczebnie grupa (34%) stara się najczęściej jak to możliwe uprawiać bardziej wymagające, jeśli chodzi o umiejętności lub kondycję, formy aktywności fizycznej, np. pływanie, turystykę pieszą czy jazdę na nartach. Tylko co piąty ankietowany (20%) w miarę możliwości korzysta z basenu, sali gimnastycznej, siłowni itp.

Nieco ponad dwie piąte dorosłych Polaków przynajmniej sporadycznie oddaje się jakiejś formie aktywności ruchowej, w tym 9% regularnie uprawia sport lub ćwiczenia podnoszące sprawność fizyczną. Większość dorosłych mieszkańców naszego kraju (59%) przyznaje jednak, że nie uprawia żadnego sportu w jakiegokolwiek postaci.

Tabela 1

Czy uprawia Pan(i) jakiś sport bądź inne zajęcia, czynności lub ćwiczenia służące sprawności fizycznej?	Wskazania respondentów według terminów badań		
	II 1997 (N=1716)	VIII 2002 (N=967)	I 2003 (N=1025)
	w procentach		
Tak, regularnie	7	9	9
Tak, dość często	7	14	12
Tak, rzadko	12	18	21
Nie, wcale	74	59	59

Odsetek osób pasywnych ruchowo, nieuprawiających ćwiczeń fizycznych w żadnej formie, choć w dalszym ciągu bardzo wysoki (59%), jest obecnie dość wyraźnie niższy niż w roku 1997. Wówczas aż trzy czwarte badanych (74%) deklarowało, że nie uprawia sportu ani żadnych ćwiczeń służących sprawności ruchowej. Za zmianą tą kryje się jednak głównie wzrost liczby tych, którym od czasu do czasu zdarza się uprawiać jakiś sport lub ćwiczyć, nie czynią tego jednak regularnie czy choćby dość często.

Odsetek osób, które deklarują, że w ogóle nie uprawiają sportu ani nie ćwiczą, wyraźnie rośnie wraz z wiekiem. O ile wśród respondentów najmłodszych, liczących od 18 do 24 lat, deklaracje takie składa jedna czwarta (26%), o tyle wśród najstarszych - zdecydowana większość (aż 85%). Należy przy tym podkreślić, że pytanie dotyczy wszelkich form aktywności ruchowej podnoszących sprawność fizyczną, w tym także ćwiczeń rehabilitacyjnych. Warto też zauważyć, że w tym na ogół dość systematycznie postępującym wraz z wiekiem procesie odchodzenia od aktywności fizycznej kluczowym momentem jest okres między 25 a 34 rokiem życia. W tej kategorii wiekowej odsetek osób uprawiających sport czy jakiś rodzaj ćwiczeń sprawnościowych spada prawie o połowę (53% ankietowanych z tej grupy nie przejawia jakiegokolwiek aktywności ruchowej). Wiele wskazuje więc na to, że uprawianie sportu to domena przede wszystkim osób młodych, uczących się. Po dobrych początkach aktywność ta wraz z wiekiem (chyba przede wszystkim wraz z podjęciem pracy zawodowej oraz związaną z tym najczęściej zmianą stylu życia) zdecydowanie maleje.

Uprawianie sportu i dbałość o sprawność fizyczną wyraźnie zależy od poziomu wykształcenia. Im badani są lepiej wykształceni, tym większy ich odsetek deklaruje, że uprawia jakiś sport lub ćwiczy. O ile wśród respondentów z wyższym wykształceniem niemal jedna trzecia regularnie bądź dość często poświęca czas na sport lub ćwiczenia, a prawie dwie piąte czyni to przynajmniej sporadycznie, o tyle wśród osób z wykształceniem podstawowym odsetki te są niewielkie, zdecydowana większość zaś (80%) w ogóle nie wykazuje żadnej aktywności ruchowej. Oczywiście zależność ta związana jest nie tylko z możliwościami i dostępnością, ale przede wszystkim stylem życia i stylem wypoczynku wynikającym

z charakteru pracy. Osoby z wyższym wykształceniem najczęściej wykonują prace umysłowe, niewymagające wielkiego zaangażowania fizycznego, natomiast wśród badanych gorzej wykształconych dużo większy odsetek stanowią ci, których praca zawodowa wymaga wysiłku fizycznego, a w związku z tym w wolnym czasie nie odczuwają oni potrzeby uprawiania jakiegóż dyscypliny sportowej.

Zrozumiałe zatem, że dbałość o sprawność fizyczną wiąże się z rodzajem aktywności zawodowej. Do uprawiania sportu najrzadziej przyznają się osoby pracujące fizycznie na świeżym powietrzu. Trzy czwarte rolników (75%) nie uprawia żadnego sportu ani ćwiczeń fizycznych. Odsetki takich deklaracji są jednak wysokie także wśród robotników wykwalifikowanych (59%), pracowników fizyczno-umysłowych (51%) oraz osób pracujących na własny rachunek (51%). Natomiast najczęściej ćwiczenia fizyczne lub jakiś sport uprawiają przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji oraz pracownicy umysłowi niższego szczebla.

Istotnym czynnikiem różnicującym stosunek Polaków do aktywności fizycznej są dochody. Zależność ta nie ma jednak charakteru liniowego - grupą wyraźnie najczęściej uprawiającą sport są przede wszystkim osoby osiągające najwyższe dochody. Aktywność fizyczna i uprawianie sportu charakteryzuje zatem styl życia osób dobrze sytuowanych, co, jak się wydaje, jest przede wszystkim efektem zbieżności czynników wysokiego statusu społecznego, w mniejszym stopniu zaś dostępności sportu i możliwości finansowych Polaków.

Podsumowując można zatem stwierdzić, że - podobnie jak w krajach rozwiniętych - aktywność fizyczna i dbałość o sprawność ruchową są w dużej mierze elementem stylu życia przede wszystkim ludzi wykształconych, mieszkańców dużych miast, zaliczających się do grup społeczno-zawodowych o wysokim statusie społecznym i majątkowym.

JAKIE SPORTY UPRAWIAJĄ POLACY?

Najpopularniejszym sportem uprawianym przez Polaków jest obecnie jazda na rowerze (41%). Zarazem jest to dyscyplina, której popularność w ciągu ostatnich kilku lat ogromnie wzrosła (o 26 punktów procentowych w stosunku do roku 1997). Drugie miejsce wśród najczęstszych rodzajów aktywności fizycznej zajmują ćwiczenia gimnastyczne, sprawnościowe i rehabilitacyjne (19%). Te z kolei uprawiane są obecnie rzadziej niż przed pięcioma laty (spadek o 11 punktów procentowych).

Tabela 2

Jaki sport lub ćwiczenia Pan(i) uprawia?	Odpowiedzi osób uprawiających jakiś sport bądź inne zajęcia służące sprawności fizycznej według terminów badań	
	II 1997 (N=393)	VIII 2002 (N=394)
	w procentach	
Jazda na rowerze	15	41
Gimnastyka, ćwiczenia sprawnościowe, rehabilitacyjne	30	19
Pływanie	10	16
Piłka nożna	16	15
Bieganie	16*	12
Aerobik	10	8
Koszykówka	6	6
Siatkówka	7	5
Spacery	5	5
Tenis stołowy	2	3
Wędkarstwo	1**	3
Sporty zimowe	5	2
Turystyka piesza	2	2
Tenis ziemny	2	1
Sporty wodne	1	1
Lekkoatletyka	-	1
Sporty elitarne - jeździectwo, myślistwo	1***	(0,1)
Inne sporty, ćwiczenia	4	2
Czynności wykraczające poza sport	2	2

Procenty nie sumują się do 100, ponieważ badani mogli wymienić więcej niż jedną dyscyplinę sportową, którą uprawiają.

* W lutym 1997 roku do tej kategorii zaliczono także chód i szybki marsz

** W lutym '97 kategoria ta obejmowała również myślistwo

*** W lutym '97 kategoria ta obejmowała wyłącznie jeździectwo

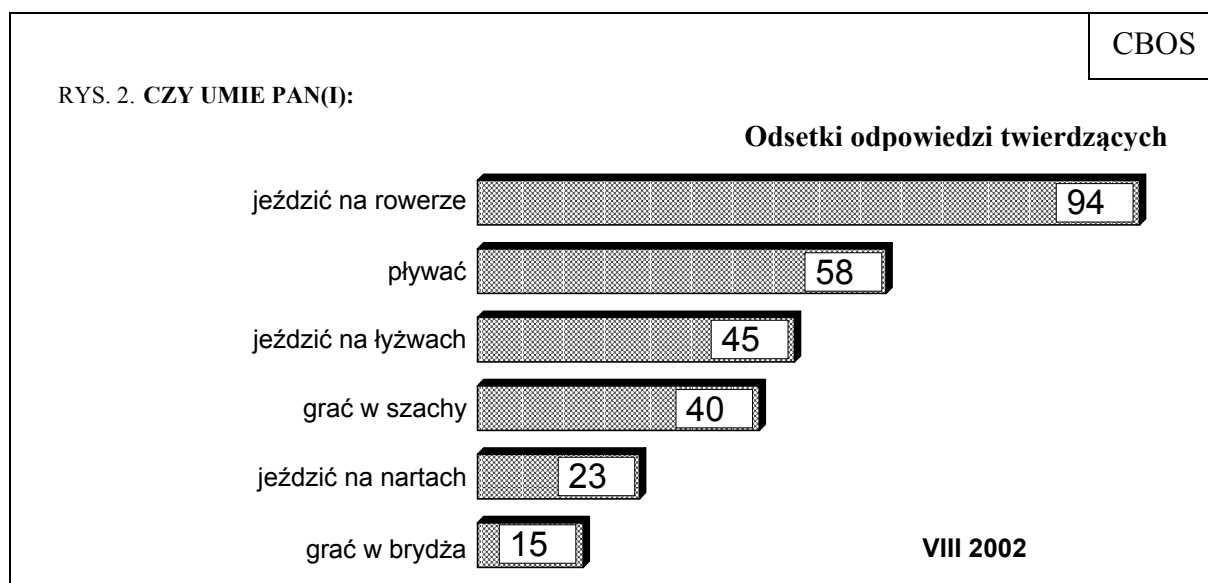
Co szósty aktywny fizycznie Polak (16%, wzrost o 6 punktów w porównaniu z rokiem 1997) przynajmniej sporadycznie poświęca czas na pływanie. Niemal taki sam odsetek (15%) co najmniej od czasu do czasu gra w piłkę nożną. Nieco mniej popularne jest bieganie, które uprawia co ósmy ankietowany deklarujący jakiś rodzaj aktywności fizycznej (12%). Odsetek tych deklaracji jest nieco niższy niż w 1997 roku, jednak wówczas do tej kategorii odpowiedzi zaliczono również chód oraz szybki marsz. Na kolejnych miejscach wśród najczęściej uprawianych przez Polaków dyscyplin sportowych znalazły się aerobik oraz gry zespołowe: koszykówka i siatkówka. Niewiele osób uprawiających w wolnym czasie jakiś rodzaj aktywności ruchowej deklaruje, że po prostu chodzi na spacer. Z tej mało wymagającej, jeśli chodzi o względy zdrowotne czy kondycyjne, a zarazem najbardziej bezpiecznej dla osób nienawykłych do intensywnego wysiłku, formy aktywności korzysta zaledwie 5% ankietowanych. Być może wiele osób uprawiających sporty nie uważa zwykłego spaceru za wartą wymieniania formę aktywności fizycznej. Do stosunkowo najmniej popularnych sportów uprawianych przez Polaków należą lekkoatletyka, tenis ziemny oraz sporty wodne (po 1% wskazań wśród osób aktywnych ruchowo).

UMIĘJĘTNOŚCI SPORTOWE

Umiejętność jazdy na rowerze jest wśród Polaków powszechna (94%). Znacznie gorzej jest z umiejętnością pływania. Jedynie niespełna trzy piąte rodaków (58%) deklaruje, że umie pływać. Umiejętnością jazdy na łyżwach może się wykazać mniej niż połowa dorosłych mieszkańców naszego kraju (45%). Stosunkowo najmniej dorosłych Polaków (23%) opanowało sztukę jazdy na nartach.

Pytaliśmy ankietowanych nie tylko o uprawianie dyscyplin sportowych poprawiających sprawność ciała, ale także trenujących umysł. Spory odsetek Polaków (40%) deklaruje, że potrafi grać w szachy. Wyraźnie mniej rozpowszechniona jest umiejętność gry w brydża (15%).

Umiejętność pływania jest zdecydowanie częstsza wśród mężczyzn (76%) niż kobiet (42%), które w większości nie umieją pływać (58%). Umiejętności pływackie są, co zrozumiałe, tym lepsze, im ankietowani są młodszy. Mieszkańcy dużych i średnich miast (powyżej 20 tys. ludności) częściej deklarują, że umieją pływać, natomiast najczęściej nieumiejących pływać jest wśród mieszkańców wsi (51%). Umiejętność pływania jest również związana z wykształceniem. Niemal trzy czwarte osób z wyższym wykształceniem, a także prawie dwie trzecie z wykształceniem średnim oraz zawodowym umie pływać, natomiast respondenci z wykształceniem podstawowym w większości (62%) nie mogą się wykazać tą umiejętnością.

Mężczyźni ponad trzykrotnie częściej niż kobiety deklarują, że umieją jeździć na nartach. Tę umiejętność stosunkowo mało różnicuje wiek ankietowanych, co może oznaczać, że w narciarstwie umiejętności sportowe - jeśli już jeździ się na nartach - można podtrzymywać nie tylko w młodości, ale także w późniejszym wieku. Wprawdzie na nartach umieją jeździć przede wszystkim mieszkańcy największych miast, jednak generalnie ta umiejętność jest słabo zróżnicowana ze względu na miejsce zamieszkania. Dostępność tego sportu (w różnych wersjach: biegowej i zjazdowej) jest zatem z tego punktu widzenia relatywnie dość powszechna. W większym stopniu różnicuje ją natomiast wykształcenie -

na nartach umieją jeździć głównie osoby z wykształceniem wyższym i średnim. Spośród wszystkich ocenianych umiejętności sportowych narciarstwo najwyraźniej związane jest z zasobnością portfela - respondenci osiągający najwyższe dochody na osobę w rodzinie wyraźnie częściej niż pozostali twierdzą, że jeżdżą na nartach. Spośród wszystkich grup społecznych w zdecydowanie największym stopniu umiejętnością tą wyróżnia się kadra kierownicza i inteligencja (aż 45% ich przedstawicieli deklaruje, że jeździ na nartach).

Także umiejętność jazdy na łyżwach jest nieco częstsza wśród mężczyzn niż kobiet, jednak różnica nie jest tak uderzająca jak w przypadku pływania czy jazdy na nartach. Ponad połowa respondentów do 44 roku życia deklaruje, że umie jeździć na łyżwach (przy czym, co oczywiste, im są młodszy, tym większy ich odsetek składa takie deklaracje), natomiast osoby mające 45 lat i więcej w większości twierdzą, że tego nie potrafią. Łyżwiarstwo to przede wszystkim sport miejski - umiejętność jazdy na łyżwach deklaruje ponad połowa mieszkańców miast powyżej 20 tys. ludności, natomiast mieszkańcy najmniejszych miast oraz wsi w zdecydowanej większości nie umieją jeździć na łyżwach. Najczęściej potrafią jeździć na łyżwach osoby z wykształceniem średnim i wyższym.

Umiejętność gry w szachy, choć w pewnym stopniu związana z wiekiem i poziomem wykształcenia (najbardziej wykazują się tą umiejętnością respondenci z wykształceniem podstawowym), jest jednak dość rozpowszechniona w różnych grupach społeczno-zawodowych. Inaczej jest natomiast w przypadku gry w brydża. Ta umiejętność i - jak można przypuszczać - sposób spędzania wolnego czasu jest charakterystyczny dla stylu życia wielkomiejskich elit: osób najlepiej wykształconych, mieszkających w największych aglomeracjach, dobrze sytuowanych. Najczęściej są to osoby w wieku od 45 do 54 lat. Wśród grup społeczno-zawodowych umiejętność gry w brydża deklarują głównie przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji, osoby pracujące na własny rachunek oraz pracownicy umysłowi niższego szczebla.

Mimo że Polacy doceniają wartość wysiłku fizycznego i ruchu na świeżym powietrzu, większość (59%) odpoczywa w sposób bierny i w ogóle nie uprawia sportu ani żadnych ćwiczeń służących sprawności ruchowej. Chociaż odsetek osób nieuprawiających ćwiczeń fizycznych w żadnej formie nadal pozostaje wysoki, ostatnio więcej Polaków wypoczywa aktywnie - uprawia jakiś sport lub ćwiczy, przynajmniej od czasu do czasu.

Powszechną umiejętnością sportową jest wśród Polaków jazda na rowerze. Jednocześnie jest to sport najczęściej obecnie uprawiany - na rowerze jeździ ponad cztery piąte dorosłych mieszkańców naszego kraju. W ostatnich latach popularność jazdy na rowerze bardzo wzrosła - ponad dwa i pół razy więcej ankietowanych niż pięć lat temu deklaruje, że uprawia ten sport. Wśród popularnych rodzajów aktywności fizycznej drugie miejsce zajmują ćwiczenia gimnastyczne, sprawnościowe i rehabilitacyjne (19%). Te z kolei uprawiane są obecnie rzadziej niż przed pięcioma laty. Prawie trzy piąte Polaków, według ich własnych deklaracji, umie pływać. Jednocześnie jest to sport uprawiany relatywnie często (16%), podobnie jak piłka nożna (15%) czy bieganie (12%). Pewną popularnością cieszą się również: aerobik (8%), gry zespołowe - koszykówka (6%), siatkówka (5%), w mniejszym stopniu zaś tenis stołowy i wędkarstwo (po 3%), a także sporty zimowe i turystyka piesza (po 2%).

Opracowała

Agnieszka CYBULSKA

A N E K S

Tabela 1. Czy uprawia Pan(i) jakiś sport bądź inne zajęcia, czynności czy ćwiczenia służące sprawności fizycznej?

(%)

	Tak, regularnie	Tak, dość często	Tak, rzadko	Nie, wcale	Liczba osób
Ogółem	9	12	21	59	1025
Płeć					
Mężczyźni	12	15	22	51	489
Kobiety	5	10	19	66	536
Wiek					
18-24 lat	18	22	34	26	158
25-34	11	15	22	53	185
35-44	3	16	29	52	192
45-54	7	7	21	66	210
55-64	11	6	12	72	102
65 lat i więcej	5	7	4	85	177
Miejsce zamieszkania					
Wieś	7	11	16	66	376
Miasto do 20 tys.	8	6	23	63	127
20-100 tys.	7	15	23	55	208
101-500 tys.	9	14	24	52	191
501 tys. i więcej mieszk.	14	15	23	48	124
Wykształcenie					
Podstawowe	6	5	9	80	262
Zasadnicze zawodowe	7	9	21	63	306
Średnie	11	18	23	48	345
Wyższe	12	20	38	30	111
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	10	23	36	32	64
Prac. umysł. niż. szczebla	7	19	37	38	94
Pracownicy fiz.- umysł.	10	15	24	51	95
Robotnicy wykwalifikowani	5	17	20	59	89
Robotnicy niewykwalifik.	4	5	27	63	47
Rolnicy	8	9	8	75	54
Pracujący na własny rach.	3	17	29	51	38
Bierni zawodowo					
Renciści	7	6	10	76	105
Emeryci	6	6	8	81	182
Uczniowie i studenci	25	18	35	22	74
Bezrobotni	8	12	18	62	143
Gospodynie domowe i inni	20	7	21	52	35
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	10	10	28	52	160
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	5	12	39	44	82
sekt. pryw. poza rolnict.	4	22	27	47	193
prywatnym gosp. rolnym	9	8	8	75	60
Dochody na jedną osobę					
Do 299 zł	9	8	17	66	132
300-399	8	5	19	68	100
400-599	9	13	20	58	187
600-800	8	14	11	67	158
Powyżej 800 zł	10	13	32	45	151
Ocena własnych war. mater.					
Złe	7	6	16	72	315
Średnie	7	13	20	59	465
Dobre	13	18	28	41	245
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	12	11	14	63	53
Raz w tygodniu	10	10	19	61	544
1-2 razy w miesiącu	5	19	25	51	148
Kilka razy w roku	7	9	25	59	179
W ogóle nie uczestniczy	9	15	20	56	98
Poglądy polityczne					
Lewica	10	8	21	60	243
Centrum	9	15	22	55	274
Prawica	13	16	24	47	256
Trudno powiedzieć	3	9	15	73	251

Tabela 2. Czy umie Pan(i) **jeździć na rowerze?** (%)

	Tak	Nie	Liczba osób
Ogółem	94	6	967
Płeć			
Mężczyźni	98	2	462
Kobiety	90	10	505
Wiek			
18-24 lat	98	2	149
25-34	100	0	174
35-44	98	2	166
45-54	97	3	216
55-64	92	8	107
65 lat i więcej	75	25	155
Miejsce zamieszkania			
Wieś	95	5	355
Miasto do 20 tys.	96	4	119
20-100 tys.	92	8	195
101-500 tys.	94	6	187
501 tys. i więcej mieszk.	91	9	111
Wykształcenie			
Podstawowe	85	15	243
Zasadnicze zawodowe	98	2	266
Średnie	97	3	360
Wyższe	96	4	99
Grupa społ.-zaw. pracujący			
Kadra kier., inteligencja	98	2	53
Prac. umysł. niż. szczebla	100	0	84
Pracownicy fiz. - umysł.	97	3	79
Robotnicy wykwalifikowani	99	1	82
Robotnicy niewykwalifik.	97	3	50
Rolnicy	100	0	56
Pracujący na własny rach.	100	0	43
Bierni zawodowo			
Renciści	81	19	106
Emeryci	84	16	171
Uczniowie i studenci	100	0	56
Bezrobotni	98	2	134
Gospodynie domowe i inni	96	4	54
Pracuje w:			
inst. państw., publicznej	98	2	130
spółce właścicieli			
prywatnych i państwa	99	1	74
sekt. pryw. poza rolnict.	98	2	176
prywatnym gosp. rolnym	98	2	65
Dochody na jedną osobę			
Do 299 zł	98	2	104
300-399	94	6	68
400-599	94	6	169
600-800	90	10	154
Powyżej 800 zł	91	9	135
Ocena własnych war. mater.			
Złe	92	8	309
Średnie	95	5	448
Dobre	96	4	210
Udział w prakt. religijnych			
Kilka razy w tygodniu	89	11	51
Raz w tygodniu	94	6	517
1-2 razy w miesiącu	95	5	122
Kilka razy w roku	96	4	178
W ogóle nie uczestniczy	91	9	96
Poglądy polityczne			
Lewica	95	5	244
Centrum	97	3	247
Prawica	95	5	191
Trudno powiedzieć	89	11	285

Tabela 3. Czy umie Pan(i) **piyać**?

(%)

	Tak	Nie	Liczba osób
Ogółem	58	42	967
Płeć			
Mężczyźni	76	24	462
Kobiety	42	58	505
Wiek			
18-24 lat	83	17	149
25-34	66	34	174
35-44	59	41	166
45-54	57	43	216
55-64	43	57	107
65 lat i więcej	35	65	155
Miejsce zamieszkania			
Wieś	49	51	355
Miasto do 20 tys.	53	47	119
20-100 tys.	64	36	195
101-500 tys.	66	34	187
501 tys. i więcej mieszk.	67	33	111
Wykształcenie			
Podstawowe	38	62	243
Zasadnicze zawodowe	62	38	266
Średnie	65	35	360
Wyższe	72	28	99
Grupa społ.-zaw. pracujący			
Kadra kier., inteligencja	75	25	53
Prac. umysł. niż. szczebla	63	37	84
Pracownicy fiz. - umysł.	67	33	79
Robotnicy wykwalifikowani	73	27	82
Robotnicy niewykwalifik.	64	36	50
Rolnicy	38	62	56
Pracujący na własny rach.	76	24	43
Bierni zawodowo			
Renciści	39	61	106
Emeryci	37	63	171
Uczniowie i studenci	91	9	56
Bezrobotni	64	36	134
Gospodynie domowe i inni	53	47	54
Pracuje w:			
inst. państw., publicznej	65	35	130
spółce właścicieli			
prywatnych i państwa	69	31	74
sekt. pryw. poza rolnict.	73	27	176
prywatnym gosp. rolnym	42	58	65
Dochody na jedną osobę			
Do 299 zł	53	47	104
300-399	61	39	68
400-599	57	43	169
600-800	58	42	154
Powyżej 800 zł	62	38	135
Ocena własnych war. mater.			
Złe	55	45	309
Średnie	55	45	448
Dobre	68	32	210
Udział w prakt. religijnych			
Kilka razy w tygodniu	31	69	51
Raz w tygodniu	54	46	517
1-2 razy w miesiącu	61	39	122
Kilka razy w roku	70	30	178
W ogóle nie uczestniczy	67	33	96
Poglądy polityczne			
Lewica	66	34	244
Centrum	58	42	247
Prawica	66	34	191
Trudno powiedzieć	46	54	285

Tabela 4. Czy umie Pan(i) **jeździć na łyżwach?** (%)

	Tak	Nie	Liczba osób
Ogółem	45	55	967
Płeć			
Mężczyźni	56	44	462
Kobiety	34	66	505
Wiek			
18-24 lat	61	39	149
25-34	54	46	174
35-44	57	43	166
45-54	46	54	216
55-64	28	72	107
65 lat i więcej	16	84	155
Miejsce zamieszkania			
Wieś	37	63	355
Miasto do 20 tys.	29	71	119
20-100 tys.	56	44	195
101-500 tys.	54	46	187
501 tys. i więcej mieszk.	51	49	111
Wykształcenie			
Podstawowe	24	76	243
Zasadnicze zawodowe	48	52	266
Średnie	55	45	360
Wyższe	53	47	99
Grupa społ.-zaw. pracujący			
Kadra kier., inteligencja	50	50	53
Prac. umysł. niż. szczebla	58	42	84
Pracownicy fiz. - umysł.	47	53	79
Robotnicy wykwalifikowani	63	37	82
Robotnicy niewykwalifik.	41	59	50
Rolnicy	44	56	56
Pracujący na własny rach.	66	34	43
Bierni zawodowo			
Renciści	23	77	106
Emeryci	20	80	171
Uczniowie i studenci	63	37	56
Bezrobotni	59	41	134
Gospodynie domowe i inni	45	55	54
Pracuje w:			
inst. państw., publicznej	55	45	130
spółce właścicieli			
prywatnych i państwa	54	46	74
sekt. pryw. poza rolnict.	57	43	176
prywatnym gosp. rolnym	40	60	65
Dochody na jedną osobę			
Do 299 zł	43	57	104
300-399	51	49	68
400-599	44	56	169
600-800	41	59	154
Powyżej 800 zł	45	55	135
Ocena własnych war. mater.			
Złe	42	58	309
Średnie	42	58	448
Dobre	56	44	210
Udział w prakt. religijnych			
Kilka razy w tygodniu	39	61	51
Raz w tygodniu	41	59	517
1-2 razy w miesiącu	45	55	122
Kilka razy w roku	53	47	178
W ogóle nie uczestniczy	52	48	96
Poglądy polityczne			
Lewica	51	49	244
Centrum	46	54	247
Prawica	50	50	191
Trudno powiedzieć	36	64	285

Tabela 5. Czy umie Pan(i) **grać w szachy?**

(%)

	Tak	Nie	Liczba osób
Ogółem	40	60	967
Płeć			
Mężczyźni	56	44	462
Kobiety	25	75	505
Wiek			
18-24 lat	55	45	149
25-34	45	55	174
35-44	40	60	166
45-54	40	60	216
55-64	37	63	107
65 lat i więcej	20	80	155
Miejsce zamieszkania			
Wieś	39	61	355
Miasto do 20 tys.	42	58	119
20-100 tys.	38	62	195
101-500 tys.	43	57	187
501 tys. i więcej mieszk.	37	63	111
Wykształcenie			
Podstawowe	25	75	243
Zasadnicze zawodowe	38	62	266
Średnie	50	50	360
Wyższe	46	54	99
Grupa społ.-zaw. pracujący			
Kadra kier., inteligencja	50	50	53
Prac. umysł. niż. szczebla	46	54	84
Pracownicy fiz. - umysł.	45	55	79
Robotnicy wykwalifikowani	30	70	82
Robotnicy niewykwalifik.	52	48	50
Rolnicy	37	63	56
Pracujący na własny rach.	52	48	43
Bierni zawodowo			
Renciści	39	61	106
Emeryci	26	74	171
Uczniowie i studenci	52	48	56
Bezrobotni	44	56	134
Gospodynie domowe i inni	31	69	54
Pracuje w:			
inst. państw., publicznej	47	53	130
spółce właścicieli			
prywatnych i państwa	33	67	74
sekt. pryw. poza rolnict.	48	52	176
prywatnym gosp. rolnym	41	59	65
Dochody na jedną osobę			
Do 299 zł	48	52	104
300-399	32	68	68
400-599	29	71	169
600-800	37	63	154
Powyżej 800 zł	45	55	135
Ocena własnych war. mater.			
Złe	40	60	309
Średnie	39	61	448
Dobre	42	58	210
Udział w prakt. religijnych			
Kilka razy w tygodniu	37	63	51
Raz w tygodniu	37	63	517
1-2 razy w miesiącu	41	59	122
Kilka razy w roku	37	63	178
W ogóle nie uczestniczy	56	44	96
Poglądy polityczne			
Lewica	40	60	244
Centrum	42	58	247
Prawica	49	51	191
Trudno powiedzieć	32	68	285

Tabela 6. Czy umie Pan(i) **jeździć na nartach?** (%)

	Tak	Nie	Liczba osób
Ogółem	23	77	967
Płeć			
Mężczyźni	36	64	462
Kobiety	11	89	505
Wiek			
18-24 lat	29	71	149
25-34	25	75	174
35-44	26	74	166
45-54	25	75	216
55-64	20	80	107
65 lat i więcej	11	89	155
Miejsce zamieszkania			
Wieś	23	77	355
Miasto do 20 tys.	22	78	119
20-100 tys.	23	77	195
101-500 tys.	22	78	187
501 tys. i więcej mieszk.	26	74	111
Wykształcenie			
Podstawowe	12	88	243
Zasadnicze zawodowe	24	76	266
Średnie	27	73	360
Wyższe	33	67	99
Grupa społ.-zaw. pracujący			
Kadra kier., inteligencja	45	55	53
Prac. umysł. niż. szczebla	25	75	84
Pracownicy fiz. - umysł.	18	82	79
Robotnicy wykwalifikowani	32	68	82
Robotnicy niewykwalifik.	20	80	50
Rolnicy	25	75	56
Pracujący na własny rach.	24	76	43
Bierni zawodowo			
Renciści	16	84	106
Emeryci	18	82	171
Uczniowie i studenci	31	69	56
Bezrobotni	25	75	134
Gospodynie domowe i inni	11	89	54
Pracuje w:			
inst. państw., publicznej	25	75	130
spółce właścicieli			
prywatnych i państwa	29	71	74
sekt. pryw. poza rolnict.	28	72	176
prywatnym gosp. rolnym	29	71	65
Dochody na jedną osobę			
Do 299 zł	21	79	104
300-399	20	80	68
400-599	18	82	169
600-800	22	78	154
Powyżej 800 zł	31	69	135
Ocena własnych war. mater.			
Złe	20	80	309
Średnie	22	78	448
Dobre	31	69	210
Udział w prakt. religijnych			
Kilka razy w tygodniu	25	75	51
Raz w tygodniu	22	78	517
1-2 razy w miesiącu	16	84	122
Kilka razy w roku	32	68	178
W ogóle nie uczestniczy	17	83	96
Poglądy polityczne			
Lewica	23	77	244
Centrum	27	73	247
Prawica	31	69	191
Trudno powiedzieć	15	85	285

Tabela 7. Czy umie Pan(i) **grać w brydża?**

(%)

	Tak	Nie	Liczba osób
Ogółem	15	85	967
Płeć			
Mężczyźni	20	80	462
Kobiety	10	90	505
Wiek			
18-24 lat	11	89	149
25-34	9	91	174
35-44	15	85	166
45-54	24	76	216
55-64	19	81	107
65 lat i więcej	11	89	155
Miejsce zamieszkania			
Wieś	7	93	355
Miasto do 20 tys.	12	88	119
20-100 tys.	19	81	195
101-500 tys.	19	81	187
501 tys. i więcej mieszk.	29	71	111
Wykształcenie			
Podstawowe	3	97	243
Zasadnicze zawodowe	10	90	266
Średnie	23	77	360
Wyższe	29	71	99
Grupa społ.-zaw. pracujący			
Kadra kier., inteligencja	35	65	53
Prac. umysł. niż. szczebla	27	73	84
Pracownicy fiz. - umysł.	24	76	79
Robotnicy wykwalifikowani	11	89	82
Robotnicy niewykwalifik.	2	98	50
Rolnicy	1	99	56
Pracujący na własny rach.	30	70	43
Bierni zawodowo			
Renciści	13	87	106
Emeryci	16	84	171
Uczniowie i studenci	7	93	56
Bezrobotni	8	92	134
Gospodynie domowe i inni	10	90	54
Pracuje w:			
inst. państw., publicznej	19	81	130
spółce właścicieli			
prywatnych i państwa	20	80	74
sekt. pryw. poza rolnict.	25	75	176
prywatnym gosp. rolnym	2	98	65
Dochody na jedną osobę			
Do 299 zł	7	93	104
300-399	10	90	68
400-599	12	88	169
600-800	15	85	154
Powyżej 800 zł	28	72	135
Ocena własnych war. mater.			
Złe	14	86	309
Średnie	14	86	448
Dobre	20	80	210
Udział w prakt. religijnych			
Kilka razy w tygodniu	12	88	51
Raz w tygodniu	11	89	517
1-2 razy w miesiącu	14	86	122
Kilka razy w roku	19	81	178
W ogóle nie uczestniczy	30	70	96
Poglądy polityczne			
Lewica	21	79	244
Centrum	15	85	247
Prawica	18	82	191
Trudno powiedzieć	8	92	285